

Valsts augu
aizsardzības dienests

Augu aizsardzības joma

Līga Brence

Augu aizsardzības departamenta direktore

liga.brence@vaad.gov.lv

10.02.2021.

Valsts augu
aizsardzības dienests

Saturs

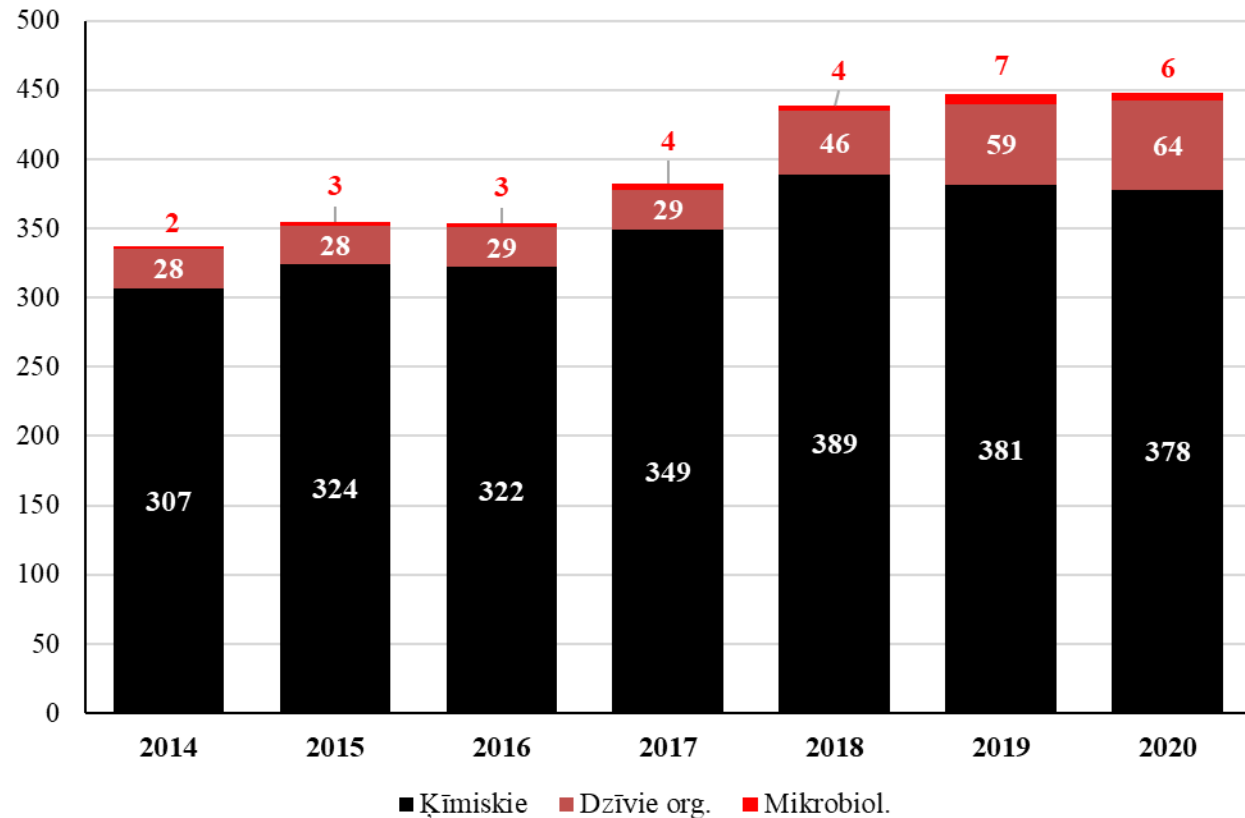
- 1. Augu aizsardzības līdzekļu reģistrācija un izmaiņas**
- 2. AAL uzraudzības joma**
- 3. Integrētā augu aizsardzība**

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL reģistrācijas tendences

Reģistrēto AAL statistika*

*neieskaitot paralēlās tirdzniecības atļaujas

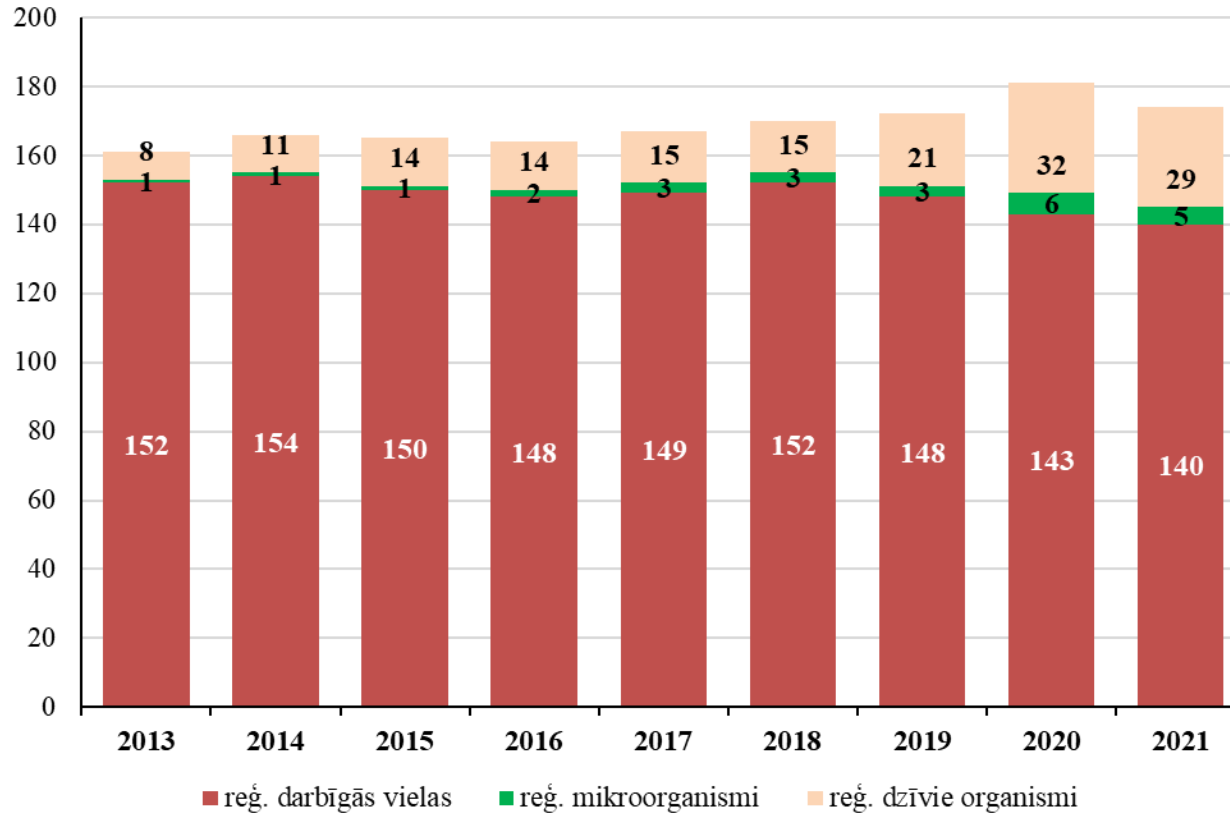
2020.gadā reģistrēti 33 AAL, anulēti 32 AAL,
kopā reģistrā 448 AAL

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL reģistrācijas tendences

Darbīgo vielu skaits Latvijā reģistrētajos AAL

Valsts augu
aizsardzības dienests

Anulēti 2020. gadā

Insekticīdi:

Satur darbīgo vielu **tiakloprīds:**

Biscaya OD, Proteus OD (03.08.2020.)

Krājumu iztirgošanas termiņš: **03.08.2020.**

Krājumu izlietošanas termiņš: **31.12.2020.**

Satur darbīgo vielu **beta-ciflutrīns:**

**Baythroid, Bulldock 025 EC
(20.01.2021.)**

Krājumu iztirgošanas termiņš: **20.06.2021.**

Krājumu izlietošanas termiņš: **20.07.2021.**

Satur darbīgo vielu **alfa-cipermetrīns:**

Fastac 50, Kestac 50 (30.10.2020.)

Krājumu iztirgošanas termiņš: **30.04.2021.**

Krājumu izlietošanas termiņš: **31.12.2021**

Valsts augu
aizsardzības dienests

Anulēti 2020.gadā

Insekticīdi:

Envidor (31.07.2020.)

Krājumu iztirgošanas termiņš: **31.01.2021.**

Krājumu izlietošanas termiņš: **2021. gada sezona.**

Fury 100 EW, Satel 100 EW (02.12.2020.)

Krājumu iztirgošanas termiņš: **01.06.2021.**

Krājumu izlietošanas termiņš: **01.06.2022.**

Rodenticīds

Polytanol (02.12.2020.)

Krājumu iztirgošanas termiņš: **01.06.2021.**

Krājumu izlietošanas termiņš: **01.06.2022.**

Valsts augu
aizsardzības dienests

Anulēti 2020.gadā

Herbicīdi

Satur darbīgo vielu **glifosāts**:

**Klean G, Master gly, Ranger XL,
Raundaps Gold ST š.k., Rodeo XL,
Roundup ACE ST, Roundup Biactive,
Roundup Clasic XL, Roundup Energy,
Roundup FL 450**

Krājumu iztirgošanas termiņš: **30.06.2020.**

Krājumu izlietošanas termiņš: **30.06.2021.**

Tristar 50 SG (01.11.2020)

Krājumu iztirgošanas termiņš: **30.04.2021.**

Krājumu izlietošanas termiņš: **30.04.2022.**

Valsts augu
aizsardzības dienests

Anulēti 2020.gadā

Fugicīdi:

Satur **epoksikonazolu** (18 AAL):

Adexar XE, Bell, Bell Super, Ceriax, Duett Ultra, Epox Top, Epox Extra, Gemino, Maracas, Maredo 125 SC, Ópera N, Opus, Opus EC, Osiris, Osiris Star, Rúbric, Swing Gold, Tango Flex, Viverda.

Krājumu iztirgošanas termiņš: **30.10.2020.**

Krājumu izlietošanas termiņš: **2021. gada sezona**

Limacīdi

Lima Oro, Gusto (**metaldehīds**) ar 09.09.2021. anulēta 3.reģistrācijas klase.

Ar 09.09.2021. klasificēts ar **Rep.2, H361**

Valsts augu
aizsardzības dienests

Anulēti 2021.gadā

Fungicīdi

Satur mankocebu (11 AAL).

**Penncozeb 75 DG, Penncozeb 80 WP,
Tridex DG, Trimanoc DG, Dithane NT,
Manfil Plus 75 WG, Manfil 75 WG, Manfil 80
WG-** anulēti: 31.01.2021.

Ridomil Gold MZ 68 WG- tiks anulēts ar
30.06.2021.

Acrobat Plus, Electis 75 d.g. – tiks anulēti ar
04.07.2021.

Drīkst ievest un izplatīt: **31.07.2021.**

Krājumu izlietošanas termiņš: **2021. gada
sezona.**

Valsts augu
aizsardzības dienests

Izmaiņas AAL lietojumā

Papildināti lietojumi:

Herbicīdi:

Hurler (vasaras mieži, vasaras kvieši, daudzgadīgās stiebrzāles), Galistop (vasaras mieži, vasaras kvieši, daudzgadīgās stiebrzāles), Corum (soja);

Fungicīdi:

Propulse (kartupeļi); Pictor Active (pupas, zirņi),

Anulēti lietojumi:

Herbicīdi:

Corum (lupīna), Fenix (sakņu pētersīļi), Axial 50 EC (anulēts lietojums rudenī);

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL reģistrēti lietošanai ar nonesi mazinošām sprauslām

**SPe3 Ja tiek lietotas smidzinājuma
nonesi mazinošas sprauslas aizsargjoslu
platumu līdz ūdenstilpēm un ūdenstecēm
/līdz blakus laukam un/vai
lauksaimniecībā neizmantojamai zemei
skatīt lietošanas instrukcijā
(50%, 75%, 90%)**

Insekticīdi (4):

Decis Forte, Nexide CS, Vantex CS, Tracer

Herbicīdi (4):

Pico 750 WG, Callisto 100 SC, Novitron
DAMTec, Toutatis DAMTec

Valsts augu
aizsardzības dienests

Izaicinājumi

Darbīgo vielu pārskatīšana:

- Termiņu un iznākumu neprognozējamība
- Arvien striktākas prasības vielu apstiprināšanai
- No tirgus tiek izņemtas plaši lietotas vielas
- Īsāki pārejas periodi krājumu izplatīšanai un izlietošanai
- ES politiskais kurss

AAL reģistrācijas procedūra:

- Reģistrāciju pagarinājumi pārreģistrācijas pabeigšanai
- Izmaiņas AAL lietošanas nosacījumos, marķējuma ierobežojumi
- Zema komersantu interese
- Jaunu vielu trūkums

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL uzraudzības joma

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL izplatīšanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes

Veiktas **167** plānotās un operatīvās pārbaudes, kuru laikā:

- konstatētas 9 būtiskas neatbilstības, par kurām uzsākts administratīvā pārkāpuma (AP) process 8 lietās

Nelegālo AAL izplatīšanas novēršanai tiek veikta **tirgus uzraudzība, 46 pārbaudes:**

- konstatētas 2 neatbilstības, par kurām uzsākts AP process divās lietās

Veikta **31 AAL marķējuma teksta atbilstības pārbaude**

Novērtēta 14 komersantu telpu atbilstība speciālās atļaujas (licences) izsniegšanai

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL lietošanas jomas pārbaudes

- **824** plānotās un operatīvās pārbaudes, kuru laikā konstatētas 64 būtiskas neatbilstības, administratīvā pārkāpuma process uzsākts un sods piemērots 55 lietās
- **285** savstarpējās atbilstības (SA) obligāto pārvaldības prasību pārbaudes, konstatētas 10 būtiskas neatbilstības, administratīvā pārkāpuma process uzsākts un sods piemērots 6 lietās
- **550** L/s produktu integrētās audzēšanas reģistrā reģistrēto audzētāju pārbaudes, neatbilstības saimniecībās
- **215** pārbaudes īpaši aizsargājamās dabas teritorijās

Valsts augu
aizsardzības dienests

Paraugu ņemšana AAL lietojuma pārbaudei

Pārbaucē laukā ņemti **145** augu un augu produktu paraugi

Pie I/s produktu integrētajiem audzētājiem ņemti **29** augu un augu produktu paraugi

Kopā 49 gadījumos konstatēta AAL darbīgo vielu klātbūtne, kas pierādīja normatīvo aktu pārkāpumus

Glifosāta lietojuma kontrolei ņemti **100** graudaugu un rapša paraugi ražas novākšanas laikā:

Nevienā no paraugiem glifosāta atliekvielu līmenis nepārsniedza maksimāli pieļaujamās normas.

Valsts augu
aizsardzības dienests

Neatbilstības AAL lietošanā

KOPĀ 75 neatbilstības, 61 AP lieta (t.sk., IA un SA pārbaudēs konstatētais)

- Lietojot AAL, nav ievērota marķējumā noteiktā 5 m (vai vairāk) aizsargjosla līdz blakus laukam vai lauksaimniecībā neizmantojamai zemei un/vai lietojot AAL, pieļauta AAL nokļūšana uz blakus teritorijas – **22**
- AAL lietots neievērojot normatīvos aktos minētās prasības par aizsargjoslām (attiecībā uz ūdens objektiem) – **21**
- Nav veikta/nav precīzi veikta uzskaitē par iegādātajiem un/vai izlietotajiem AAL – **10**
- Nav veikta AAL lietošanas iekārtas pārbaude - **6**
- Lietots AAL, neievērojot marķējumu (AAL lietots kultūrai, kurai tas nav paredzēts lietošanai) – **4**
- Lietots LR neregistrēts AAL – **3**
- AAL lietots neievērojot atļauto vēja ātrumu – **3**
- Publiskā teritorijā lietots AAL, neievērojot noteiktās prasības – **3**
- Personai nav atbilstošas apliecības, lai iegādātos, uzglabātu un lietotu 1. un/vai 2.reģ. klases AAL – **3**

Valsts augu
aizsardzības dienests

Iedzīvotāju sūdzības

2020. gadā saņemti **198** iedzīvotāju ziņojumi par iespējamiem AAL lietošanas normatīvo aktu prasību pārkāpumiem, kas ir gandrīz divas reizes vairāk nekā iepriekšējā gadā (2019. gadā - **106**). No **198** sūdzībām pamatotas **27** sūdzības.

- AAL lietošana vējā, tuvu mājām, t.sk. AAL smakas
- Aizdomas par AAL nokļuvi uz blakus kultūras/teritorijas (ļauņprātīgu kaitējumu kaimiņam, piemēram, piemājas dārzos)
- AAL lietošana aizsargjoslā
- AAL lietošana ziedošos augos
- AAL sūdzības par iespējamu kaitējumu cilvēka veselībai un videi

Valsts augu
aizsardzības dienests

Augu aizsardzības jomas apmācības

2020. gadā un arī turpmāk nodrošinām attālinātu pārbaudījumu norisi. Apliecības iespējams saņemt pa pastu vai arī reģionālajā nodaļā, iepriekš norunātā laikā.

2020. gadā izsniegtas:

- **augu aizsardzības konsultantu apliecības – 26**
- **1.reģ. klases AAL lietotāja apliecības personām, kas veic fumigāciju - 24**
- **2.reģ. klases AAL lietotāju apliecības – 1763**
- **pārdevēju apliecības – 94**
- **operatoru apliecības – 198**

Valsts augu
aizsardzības dienests

AAL lietotājam pirms AAL iegādes ir jāiepazīstas ar AAL un to ierobežojumiem:

- ir AAL, kuriem marķējumā ir norādīti noteikti metri no virszemes ūdensobjektiem;
- ir AAL, kuriem ir īpaši ierobežojumi uz blakus kultūrām, darbīgo vielu u.c.;
- ka arī pirms AAL lietošanas ir jāizlasa AAL marķējums un jārīkojas, kā noteikts AAL marķējumā.

Valsts augu
aizsardzības dienests

VAAD AAL lietotāju pārbaudēs pievērsīs uzmanību tam vai AAL lietotājs:

- AAL lieto tiem kultūraugam, kuru kaitīgo organismu ierobežošanai tas ir reģistrēts;
- ievēro AAL reģistrētās devas un lietošanas reižu skaitu, nogaidīšanas laikus;
- saimniecībā ievēro noteiktos ierobežojumus pie virszemes ūdens objektiem, gan aizsargjoslu 10 metri, gan arī marķējumā citus noteiktos ierobežojumus.

Valsts augu
aizsardzības dienests

Lēmumi, ko pieņem VAAD par AAL lietošanas iekārtām:

- ja tiek konstatēts, ka AAL iekārta nav pārbaudīta (nav atbilstoša uzlīme), tiek ierosināta APK lieta;
- ja APK lietas izskatīšanas laikā AAL iekārta tiek pārbaudīta, tad pieņemot gala lēmumu personu atbrīvo no administratīvās atbildības un izsaka mutvārdu aizrādījumu.

Valsts augu
aizsardzības dienests

Aktualitātes 2021. gadā

- Turpinās darbs pie klientu informēšanas.
- Plānoti semināri AAL jomas apmācību veicējiem.
- Plānoti semināri AAL izplatītājiem un lietotājiem.

Izmaiņas administratīvajā atbildībā

Kopš 2020. gada 1. jūlija, stājoties spēkā Administratīvās atbildības likumam, administratīvā atbildība VAAD kompetences jomā ir norādīta Augu aizsardzības likumā:

21. pants. 1.daļa

Par augu aizsardzības līdzekļu lietošanas prasību pārkāpšanu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu:

- fiziskajai personai no sešām līdz četrsimt naudas soda vienībām (30 - 2000 €);
- juridiskajai personai - no četrpadsmit līdz divtūkstoš naudas soda vienībām (70 -10000 €).

21. pants. 2.daļa

Par neregistrētu augu aizsardzības līdzekļu lietošanu piemēro naudas sodu:

- fiziskajai personai no četrpadsmit līdz četrsimt naudas soda vienībām (70 - 2000 €);
- juridiskajai personai no septiņdesmit līdz divtūkstoš naudas soda vienībām (350 - 10000 €).

Administratīvās atbildības likumā paredzētā atbildība

Par nesadarbošanos, informācijas nesniegšanu

3. pants. Informācijas nesniegšana, informācijas nepienācīga sniegšana vai nepatiesas informācijas sniegšana iestādei

(1) Par informācijas nesniegšanu, informācijas nepienācīgu sniegšanu vai nepatiesas informācijas sniegšanu iestādei

Fiziskām personām: 2 – 140 soda vienības - 10 – 700 €

Juridiskām personām: 14 – 2800 soda vienības - 70 – 14000 €

Procesuālo izdevumu segšana

76. pants. Procesuālo izdevumu atlīdzināšanas pienākums.

(1) Procesuālo izdevumu atlīdzināšanas pienākums gulstas uz sodīto personu.

Valsts augu
aizsardzības dienests

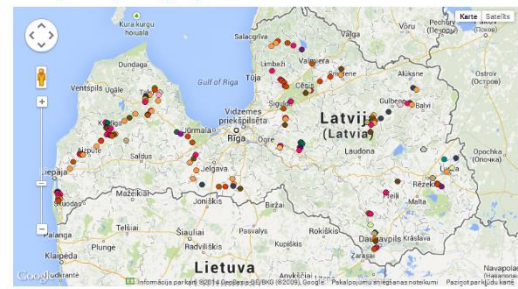
Integrētā augu aizsardzība

Valsts augu
aizsardzības dienests

Kaitīgo organismu monitorings

Kultūraugu novērojumi kaitīgo organismu konstatēšanai

3798 lauka novērojumi:

- 37 kultūraugi,
- 183 kaitēkļi, slimības

<http://noverojumi.vaad.gov.lv/>

Iesaiste LAAPC pētījumā 2017.-2020.gadā
“Pupu sēklgrauža (*Bruchus rufimanus*) un
citu lauka pupu (*Vicia faba*) kaitēkļu
monitorings un ierobežošanas iespējas”

Iesaiste pētījumā «Kāpostu cekulkodes un
citu krustziežu dārzeņu kaitēkļu fenoloģija»

www.laapc.lv -> Zinātniskie pētījumi

Valsts augu
aizsardzības dienests

IAA informatīvie materiāli un semināri

IAA tīmekļvietnes saturs pilnveidē

Rokasgrāmata «Nezāles»

Informatīvais materiāls lauksaimniekiem "Integrētā augu audzēšana 2021"

Raksti žurnālos «Saimnieks», «Agrotops», «Dārza Pasaule», «Ievas Dārzs», «Dārzs un Drava», «Biškopsis», «Bioloģiski»

Semināri visā Latvijā

Valsts augu
aizsardzības dienests

2021.gada aktualitātes

Turpinās darbs pie normatīvo aktu pārskatīšanas:

MK Not. Nr. 147 «Noteikumi par profesionālo augu aizsardzības līdzekļu lietotāju, augu aizsardzības līdzekļu lietošanas operatoru, augu aizsardzības līdzekļu pārdevēju un augu aizsardzības konsultantu apmācību un apliecību izsniegšanas kārtību»

MK Not. Nr.491 «Noteikumi par augu aizsardzības līdzekļu lietošanas iekārtām»

Valsts augu
aizsardzības dienests

2021. gada aktualitātes

2021 pieejami jaunie e-pakalpojumi:

- Lauku vēstures un uzskaites dokumentācijas elektroniska iesniegšana.
- Personu iekļaušana Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā, lēmumu elektronizācija.

Valsts augu
aizsardzības dienests

Paldies par uzmanību!